

Het hertogdom Limburg in den Duitschen bond.

Onder bovenstaand opschrift behelst het Hannoversche regeringsblad een artikel, waarin men leest: » Voor het afgestane westelijke gedeelte van Luxemburg moest de groothertog dat gedeelte van Limburg erlangen, hetwelk aan den regteroever der Maas ligt, en in die betrekking moest hij zich verstaan met de daarbij betrokkene agnaten van het Nassausche huis, alsmede met den Duitschen bond.

» Dit is thans geschied.

» Bij eene overeenkomst, den 27^{en} juni 1839 te Wiesbaden gesloten, heeft de hertog van Nassau, voor zich en zijne zonen en afstammelingen, tegen eene schadeloosstelling in geld van 750,000 galden, ten eeuwige tijde afstand gedaan, van zijne agnatische rechten op het afgestane gedeelte van het groothertogdom Luxemburg.

» En de Deutsche bond heeft, in zijne zitting van 5 september, de voorstellen des konings der Nederlanden, als groothertog, eenparig aangenomen. Volgens deze voorstellen wordt voor het afgestane gedeelte van Luxemburg, met 149,571 inwoners, het gedeelte van Limburg aan den regteroever der Maas met eene bevolking van 147,527 zielen, onder den naam van hertogdom Limburg, bij het Duitsch verbond ingelijfd, met uitzondering der vestingen Maastricht en Venlo, welke geheel aan het koninkrijk der Nederlanden blijven. De bondvergadering heeft daarbij echter gevorderd, dat de gelijke staatsregering en het gelijk bestuur, welke het hertogdom Limburg met het koninkrijk der Nederlanden bekomen zal, geene bekorting zullen maken op de constitutie en de wetten van den Duitschen bond.

Zeer raadselachtig is het dus hoe het gaan zal met een der allereerste behangen, de vrijheid van pers, die volgens de Nederlandsche grondwet in Limburg zou moeten bestaan, en er volgens de Deutsche bondswetten niet bestaan mag. Welligt zal men bepalen: dat het den Limburgers geoorloofd is hunne gedachten en gevoelens door de drukpers, als een doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting te openbaren, zonder eenig voorafgaand verlot daartoe noodig te hebben, voor zoo veel de Deutsche bondswetten daarin geene verandering hebben daargesteld of zullen daargestellen. Dit zou volstrekt niet onvoldoender zijn dan te beweren dat men, gezworen hebbende van bij geene gelijgenheid en onder geen voorwendsel hoegenaamt te zullen afwijken van eene grondwet die eene Tweede Kamer van 110 leden daargestelt, en bepaalt dat er geen besluit kan worden genomen zoo er niet meer dan de helft (56 ten minste) harer leden tegenwoordig zijn, — zich toch volgens die grondwet bevoegd rekent om ten getale van 55 zoodanige kamer uit te maken, en met veel minder dan 56 besluiten te nemen. In beide gevallen zou het slechts de letter zijn die doodde, de geest die levendig maakt. » Uw ja zij ja; uw neen zij neen, » is reeds zoo oud; waarom zou het nu niet eens zijn: uw ja zij neen; uw neen zij ja?

» Het geheele vroegere hertogdom of de naamalige provincie Limburg — vervolgt het Hannoversche dagblad — » beslaat ongeveer 86 vierkante mijlen en bevat 350,000 inwoners. De bepalingen van het verdrag van 15 nov. 1831 en de dienvolgens gemaakte bepalingen splitsen het thans in 3 gedeelten: 1°. het gedeelte hetwelk aan den regter oever der Maas ligt, eene lange maar zeer smalle streep, met 150,000 inwoners wordt onder de benaming hertogdom Limburg bij het Duitsch verbond ingelijfd; de vesting Maastricht met 23,000 inwoners en de vesting Venlo met 7000 inwoners, beide aan de Maas, uitgenomen. De hoofdplaats in dit Duitsch gedeelte van Limburg is Roermond met 5,400 inwoners. 2°. Aan den linker oever der Maas behoort het zuidelijke gedeelte met 140,000 inwoners aan België; de hoofdplaats daarvan is Hasselt met 7600 inwoners; — 3°. Het kleiner noordelijk gedeelte aan den linker oever, ongeveer 50,000 ingezetenen tellende, behoort, naar het schijnt verder bij de Nederlanden; eene plaats van belang vindt men er niet.

» Voor den afstand van een gedeelte van Luxemburg hebben wij dus in het hertogdom Limburg aan volksmenigte, eene ongeveer gelijke schadeloosstelling bekomen (117,527 in stede van 149,571 ingezetenen).

» Wat de militaire oogpunten aangaat, zoo is Luxemburgs bezit vooral belangrijk als dekking der Moezel. Daar echter de vesting Luxemburg behouden is, zoo is door den afstand van het westelijke gedeelte deze toestand niet verminderd, te meer daar er in het afgestane gedeelte geene vestingen mogen worden aangelegd, en wij Duitschers hier aan eene wondbare plaats van Frankrijk nog steeds zijne bureu zijn.

» Door de verwerving van het nieuwe hertogdom Limburg erlangt Duitschland, inzonderheid Pruisen, langs de geheele streck van Aken tot Kleef

eene door de Maas zeer beveiligde grens. Dat de beide vestingen in Duitsch Limburg, Maastricht en Venlo, geheel in het bezit van het koninkrijk der Nederlanden blijven, dit levert het voordeel, dat aan dien kant Duitschland en de Nederlanden steeds solidaire, tot hunne verdediging verbonden zijn moeten, terwijl het door de betrekking, waarin Limburg met het koninkrijk der Nederlanden staat, onmogelijk is, dat deze vestingen tegen Duitschland gebruikt worden.

De eegere aansluiting van het koninkrijk der Nederlanden aan het Duitsche moederland, en de innige zamenstelling der wederkerige belangen, uit deze daadzaken blijkbaar, strekken overigens ten bewijze dat ook Nederland erkent, hoezeer de verbinding met het groote volk, waartoe het door afstamming, taal en geschiedenis behoort, voor zijne zelfstandigheid de zekerste en levensgevaarlose waarborg is. Wij zijn overtuigd dat Zwitserland en België, vroeger of later, dieselde beschouwing zullen deelen.

Hoe deze wonderlijke conclusie hier bijgehaald is, moge het Deutsche dagblad verantwoord. De Nederlanders, die zich nog zeer goed herinneren wat » het groote volk waartoe zij door afstamming; taal en geschiedenis behooren, » voor den Duitschen bondstaat Luxemburg deed, zullen waarschijnlijk wel uit zich zelven de schouders ophalen bij deze saeoverrij van het Hannoversche regeringsblad, en wel doen van naar andere waarborgen van » zelfstandigheid » om te zien, dan die, welke men hun doet vinden in de inlijving van Limburg bij den Duitschen bond!

EGYPTE.

Wenen, 9 nov. Uit Alexandrië meldt men dat de toestand der Turksche vloot waarschijnlijk meer dan het aandringen der Europische mogendheden Mehemed-Ali zal doen besluiten, om dezelve terug te geven. De manschap is, volgens de berigten, hoogst ontevreden, en verlangt, onder luide verwenschingen van den kapudan-pasha, naar Konstantinopel terug te keeren. Deze stemming is des te verontrustender, omdat zij reeds begint over te slaan op de Egyptische matrozen, welke wegens het uitblijven hunner soldij en het gebrek aan verscheidene noodwendigheden, buitendien alles behalve tevreden zijn. De Turksche vloot, welke thans regelmatig betaald wordt, kost aan de Egyptische schatkist dagelijks 15,000 rijksdaalders.

Alexandrië, 17 oct. De Britsche consul-generaal heeft, namens zijne regering, aan den onderkoning eene nota overhandigd, waarbij Engeland de geheele ontruiming van Yemen of het zoogenaamde gelukkig Arabië vordert. Deze aangelegenheid geeft Mehemed-Ali meer zorg dan het Egyptisch-Turksche vraagstuk, daar hij weet dat de Engelschen, waar het hunne handelsbelangen geldt, krachtiger doortasten, dan waar het belang van aangaat welke zij in gemeenschap met anderen voorstaan moeten. (L. A. Z.)

RUSLAND en POLEN.

St. Petersburg, 7 nov. In den omtrek van Moskau heeft men rijksturfagen ontdekt, die, bij de afnemering van het brandhout in die streck, eene voortreffelijke en goedkeope brandstof leveren, hetwelk niet alleen door onbemiddelden, maar ook voor stoommachines met voordeel gebruikt wordt. (Pr. St. Z.)

DUITSCHLAND.

Leipzig, 9 nov. Het werk » De Europische Pentarchie » is met geest en kennis, maar in Russisch belang geschreven, en tracht inzonderheid het denkbeeld eener door Rusland over Duitschland te voeren hegemonie voor te staan, als iets door het Europische statenstelsel geboden, uit den aard der zaken voortvloeiend en weldadig voor Duitschland. Maar er is nog veel meer in het boek. Er bevinden zich talrijke plaatsen in hetzelfde die tevens als middel tot berordering van dit doel moeten dienen. Het is een kunststuk in zijne soort; geen regel, geen woord, zonder oogmerk zóó gesteld; halve en geheele, maar in welberekenend schijnlicht geplaatste waarheden, gegronde en ongegronde histories, hoogst kunstig dooreen gevechten, alles ondergeschikt gemaakt aan het oogpunt hetwelk meest overeenkomst met het plan des schrijvers, alles op één doel uitlopend. Zij zouden zeer dyaal, die er, misschien de grondstoffen van een star absolutismus in ge edikt waanden. De schrijver wil wel naar niet buiten zijne rol, en gaat geenszins tot het kerp der vereeniging over. Maar hij weet zich van alle taal te bedienen, en capiteert zeer aardig met het constitutionele stelsel en men's rucht over liberalen. Gelijk gezegd, het is een meesterstuk, hoedanig wij nauwelijks in

eenige staatschriften die, ten tijde van het Fransche keizerrijk, uit *Talleyrands* pen vloeiden, gevonden hebben. (H. Z)

PRUISSEN.

Berlijn, 8 nov. Prins *Albrecht* die reeds in het laatst der vorige maand hier teruggewacht werd, heeft zijn verblijf aan het Russische hof nog tot het begin van december verlengd, ten welken tijd ook hoogstdezelv's gemalin uit 's Gravenhage terugkeeren zal. (Fr. J)

— Naar men verneemt, heeft een Engelsche kabinets-koerier aangename tijdingen gebragt aangaande de bepaling des huwelijks van de koningin *Victoria* met haren neef, den prins *Albrecht* van Saxe-Coburg, tweeden zoon van den regerenden hertog van Coburg-Gotha. (H. C.)

ENGELAND.

Londen, 14 nov. Het schijnt zich te bevestigen dat de Engelsche regering geenszins het voornemen heeft om de Engelsche kooplieden, die door het in beslag nemen der opium door de Chinezen op Canton, verliezen geleden hebben, daarvoor schadeloos te stellen.

— Te rekenen van den 5^{den} december aanstaande, zal het plan tot het verminderen der binnenlandsche briefporten in werking komen. De thesaurie heeft te dier zake een bericht afgekondigd.

— Uit New-York heeft men berichten van éenen dag later dan de vorige. Dezelve melden derhalve weinig, behalve de daadzaak, dat de banken van New-York in Boston hunne betalingen in specie voortzetteden.

FRANKRIJK.

Parijs, 14 nov. Van de oostelijke Spaansche grenzen wordt gemeld, dat men zich in dat oord steeds vleit, dat de nieuwe bevelhebber van Katalonië, de generaal *Sagarra*, genegen is, een vergelijk te treffen. De constitutionele troepen daar te lande worden intusschen versterkt, om, indien hij te lang mogt dralen, hem daartoe te dwingen. — Men schijnt niet recht te weten, wat van den generaal *d'Espagna* geworden is.

— Het *Journal Général de France* en het *Journal des Débats*, beide dagbladen, die in minder of meerder naauw verband staan met de zoogenaamde doctrinaire partij, aan welker hoofd, zoo als men weet, de heer *Guizot* staat, berichten, dat den 20sten dezer door dien bekwamen staatsman en schrijver in het licht zal worden gegeven een in vele opzichten hoogst belangrijk werk, onder den titel van: *Vue, Correspondance et écrits de Washington, avec un Essai sur la Guerre de l'indépendance, et le Caractère de Washington*, in vier deelen. Dit geschiedkundige werk erlangt te meer waarde uit de bijzonderheid, dat het congres der Vereenigde Staten aan eene daartoe uit zijn midden gekozen commissie de taak heeft opgedragen, om uit de zeer uitverderige nagelaten stukken van *Washington* de noodige bescheiden te vereenigen tot het samenstellen van eene levensbeschrijving van den grondlegger van den Americaanschen staat en dat gezegde commissie zich tot den heer *Guizot* heeft gewend, ten einde van hem de bezorging der Fransche uitgave te verkrijgen, welke deze vermaarde schrijver nog daarenboven verrijkt heeft met eene proeve over den onafhankelijkheidsoorlog en het karakter van *Washington*.

Parijs, 15 nov. De alhier ontvangen dagbladen uit Smyrna, van den 20sten der vorige maand, houden niets beslissends in, omtrent den stand van zaken in het oosten. In het algemeen luiden de daarin vervatte berichten gunstig voor het behoud van den vrede. *Mehemed-Ali* schijnt meer vreedelievende gevoelens aan den dag te leggen, dan dit tot dus verre het geval is geweest. Intusschen heeft het alhier vrij veel opzien gemaakt, dat de *Moniteur* de benoeming aankondigt van den vice-admiraal *Ducampe de Rosamel* tot bevelhebber van het reserve-escader, hetwelk tijdelijk te Toulon wordt bijeengetrokken. In geval van eene latere vereeniging van het reserve-escader met dat in de Levant, zal de gezegde vice-admiraal tot opperbevelhebberschap bekleeden. De *Revue des deux Mondes* zegt, dat het regeerend door het dagblad *le Temps* medegedeelde gerucht, omtrent een op te maken zijnde traktaat tusschen Egypte en Turkijën, als te voorhanig is te beschouwen. Tot dus verre is *Mehemed-Ali* slechts toegelaten tot de bevredigende voorstellen van Frankrijk. De vraag is nu, in hoeverre de Porte zich op hare beurt met die voorstellen zal vereenigen.

SPANJE.

Madrid, 9 nov. Het ministerie is nog niet volledig zamengesteld. De ontbinding der kamers is nog niet gedecreteerd. Er zijn troepen op *Madrid* in aantocht om de heethoofden te komen in toom houden. Men geloof, dat *Espartero* voor den 20sten te *Madrid* zal terug zijn. De kommandant der Mancha, *Balboa*, zal tot militaire kommandant van *Madrid* worden benoemd.

BELGIE.

Brussel, 15 nov. De gedeputeerden zijn gisteren tot de vraag teruggekomen, of de afgevaardigden uit het groot-hertogdom Luxemburg nog bij voortdoring in de Kamer zitting zouden kunnen blijven nemen, en op het voorstel van den heer *Garcia* is, bij stemming, met eene zeer kleine meerderheid, beslist, dat de vergadering, alvorens zich te constitueren, deswege een bepaald besluit zal nemen.

— Het *Journal d'Anvers* zegt, dat het graf van den graaf van *Hoorn*, *Philips de Montmorency*, die, in het jaar 1568, onder het Spaansche

schrikbewind, te Brussel onthoofd is geworden, den 5^{den} dezer in de kerk van *St. Martin*, te Weert, in het Limburgsche, is gevonden. De houten doedkist was, door het verloop der jaren, bijkans geheel vermolmd. De beenderen zijn nog ongeschonden, en de schedel bevond zich op de borst geplaatst. Ter linkerzijde van het skelet, en naast de kist was eene hermelisch gesloten urn in tin. Op het deksel las men de volgende woorden: *Heere en grave van Horne . . . 26 junij 1568*. Het overige van het opschrift was onleesbaar. Volgens genoemd dagblad, zou *Z. M.* de koning der Nederlanden voornemens zijn, om een gedenkteeken aan den tijdgenoot van den Zwijger te doen oprigten, en zelfs reeds daaromtrent de stellige verzekering aan de regering der stad Weert gegeven hebben.

— Op den spoorweg te Gent heeft een vreeselijk voorval plaats gehad. Een der werklieden, het leven moede, legde, met de grootste koelbloedigheid, bij het aankomen van den trein, het hoofd op het spoor. De locomotieve rolde er over heen en sneed hetzelfde van den romp.

— Te Gent heerscht eene gisting der gemoederen, die niet te ontkennen is. De autoriteiten achten zich dan ook geroepen tot het nemen der kraehtdadigste voorzorgsmaatregelen. De chefs der station van den ijzeren spoorweg hebben bevel ontvangen drie dagen op kunnen post te blijven, ten einde op alles voorbereid te zijn. De Orangistische vereenigingen komen meer dan gewoonlijk te zamen en houden de leden in eenen gedurigen staat van opgewondenheid. De posten zijn verdubbeld en verdrievuld.

Brussel, 16 nov. De prinsen van Saxe-Coburg zijn heden middag alhier uit Engeland teruggekeerd, met het voornemen, de reis naar Duitschland voort te zetten.

Heden heeft de kamer der vertegenwoordigers het onderzoek van de geloofsbriefen der nieuwe leden ten einde gebragt, en zich daarna bezig gehouden met de motie van den heer *Metz*, ten aanzien van de bevoegdheid der Luxemburgsche afgevaardigden, om zitting te nemen. Na eene korte beraadslaging, is, op voorstel van den minister van binnen- en buitenlandse zaken, daaromtrent tot de orde van den dag overgegaan.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 15 nov. *Z. M.* heeft, bij besluit van den 9^{den} september jl. aan den heer *W. J. Verboom van den Zande*, te 's Gravenhage, een octrooi verleend voor den tijd van tien jaren, op de uitvinding van een verbeterde samenstelling van Asphalt, om te dienen tot bestrating van wegen, pleinen enz., door hem genaamd Asphaltischen ijzergrood, van welk octrooi, bij *Zr. Ms.* besluit van 16 oktober jl. N°. 95, als mede-eigenaar is erkend en gehomologeerd, de heer *J. Mannesse*, adjunct-commies bij het departement van binnenlandsche zaken.

's Gravenhage, 16 nov. De heer *L. Lemaire*, koopman te Parijs, bevindt zich sinds eenige dagen in deze residentie, met het doel, om alhier toestellen van de Daguerrotype ten toon te stellen, en daarmede in het openbaar proeven te nemen.

's Gravenhage, 17 nov. Gisteren heeft de Hooge Raad eene algemeene vergadering gehouden, en daarin, naar men verneemt, wederom gehandeld over het ontwerpen eener wet op de misdaad van zeerooverij, alsmede omtrent de civiele geschillen en misdrijven in zaken van prijzen en buit, bij art. 89 en 90 der wet op de samenstelling der regterlijke magt breeder vermeld.

— Aanstaanden woensdag wordt er eene zeer belangrijke zaak te Utrecht bepleit, over den 13^{den} penning, waarin de heeren *Lipman* en *B. Donker Curtius* zullen pleiten.

— Uit Rotterdam schrijft men aan het *Weekblad van het Regt*: — Den 13^{den} december aanstaande, zal eene zeer belangrijke regtskwestie voor de arrondissements-regtbank alhier bepleit worden. Het geldt daarbij de vraag, of de regterlijke magt mag kennis nemen en oordeelen over de wettigheid of onwettigheid eener door het administratief bestuur executeer verklaarde grondbelasting. De zaak, welke hiertoe aanleiding geeft, schijnt hierop neder te komen: Drie zalmvisscherijen op de Lek hebben aan eene familie hier te lande, tegen zekeren pensioen van de zalm en steur, het regt verpocht, om daar te mogen visschen. Hierover is echter tusschen de zalmvisscherijen en de familie ook verschil; aan de eene zijde, laat men dit voorkomen als verkoop, en aan den anderen kant als verhuring. De administratie vordert thans grondbelasting van die visscherijen. Hiertegen zijn deze bij de regtbank in oppositie gekomen: 1°. op grond, dat hierop volgens de grondwet, geene grondbelasting kan geheven worden; en 2°. hebben zij de familie in garant geroepen, om, indien men mogt oordeelen, dat die belasting werkelijk geheven kan worden, dezelve alsdan door de eigenaars, en niet door de huurders moet betaald worden. De administratie vordert, dat de regtbank zich in deze incompetent verklaare. Met belangstelling ziet men de behandeling en den afloop der zaak te gemoet.

— Men leest in het *Handelsblad* van gisteren, van eene vereeniging (het blijkt niet of het eene vernootschap, klub, commissie, collegie, confrentie, congregatie, eene secte, maatschappij of bende is,) van Spiralisten; extra-gevaarlijke menschen, die zich aan geldafpersing overgeven en langs den magnetischen weg, door middel van een onzichtbaar staalpraeparaat, op hunne medemenschen werken: ieder wachte zich, al zat hij in de Tweede

kamer. Dat zich hier ter stede reeds eene vertakking dezer industrieelen zoude gevestigd hebben, kunnen wij voor 's hands niet gelooven. (Kamp. C.)

Rotterdam, 15 nov. Gisteren avond is alhier, in eenen drie en zeventigjarigen ouderdom, overleden jonkheer *H. A. Ruijsch*, ridder van de militaire Willems-orde 3de klasse, officier van het legioen van eer, grootkruis der orde van *Isabella la Católica* van Spanje, vice-admiraal, directeur en commandant bij de te dezer stede gevestigde hoofddirectie van het departement der marine op de Maas.

Arnhem, 17 nov. Er zijn hier geruchten in omloop geweest betrekkelijk den dood van den Nederlandschen consul in China. Wij kunnen dezelve tegenspreken; volgens de laatste berigten bevond zich de heer *Senn van Bazel*, zeer welverwend, te Macao.

Arnhem, 18 nov. Reeds in eenige vroegere nummers had de *Vlissingse Courant* getracht eene toenadering tusschen de *Arnhemse Courant* en het *Handelsblad* te bevorderen; zij komt hierop nogmaals terug en vraagt ons, die, voor het oogenblik, daaraan het minst voldoen, waarom wij op vijandigen voet tegen het *Handelsblad* blijven, waarom wij het nog onlangs verweten dat het nu eerst erkende, wat het vroeger had moeten erkennen, waarom wij hetzelfde toeroepen: »maai nu, wat gij gezaaid hebt. Kan dat nuttig zijn? vraagt de *Vlissingse Courant*, of moet het verbitteren?

Wij antwoorden: het kan verbitteren; maar wij zijn overtuigd dat het nuttig is.

Vooreerst erkent het *Handelsblad* niet openlijk en onbewimpeld dat het dwaalde, dat het zich op verkeerden weg bevond. Wel is waar kan men, en vrij duidelijk, eene veranderde zienswijze uit de tegenwoordige hoofdartikelen van het *Handelsblad* opmaken; maar is dit genoeg, wanneer men andersdenkenden aanhoudend heeft aangevallen, hen aanhoudend als kwaadwilligen en onruststokers heeft voorgesteld, gelijk het *Handelsblad* een paar jaren lang ten aanzien der *Arnhemse Courant* en dergenen die in hare beschouwingen deelden, gedaan heeft.

Een tijd lang hadden beide bladen een gemeen doel; het *status quo* te doen ophouden. Doch toen reeds was het *Handelsblad* van zijne oorspronkelijke meening omtrent de verwerping der 24 artikelen veranderd. De *Arnhemse Courant* was zich getrouw gebleven, en bleef zich verder getrouw. Een tijd lang klaagden beide bladen over beloften die de regering niet vervulde; en als daarop de regering eene nieuwe belofte gaf, dat zij gezind was de 24 artikelen aan te nemen, toen brak het *Handelsblad* het stilzwijgend verbond hetwelk tusschen de beide bladen bestaan had, en liet de redactie der *Arnhemse Courant* op eene even ongepaste als ongebreedde wijze door zekeren *VALERIUS* aanvallen, en dat wel omdat de *Arnhemse Courant* van onze regering meer verlangde dan beloften, en een verstandig wantrouwen aanriep.

De *Arnhemse Courant* liet zich evenmin door die vijandige aanvallen en lasterlijke aantijgingen afschrikken, als zij zich had laten medeslepen door beloften der regering en door het vertrouwen hetwelk de meerderheid des publieks; zoo wel als de kamers, er plotseling aan schonk.

Zij bleef de constitutionele beginsels getrouw; en moest nu in de rangen der vaderlijken ook het *Handelsblad* bekampen, welks invloed zij te voren getracht had te bevorderen. Want iedereen weet dat de *Arnhemse Courant* boven alle *jalousie de métier* is verheven, en de hand aan iedereen toereikt, die het constitutionele stelsel verdedigen wil.

Intusschen zag men het *Handelsblad* voortdurend omtrent sommige punten weifelen, en nu onlangs weder een beginsel lang door de *Arnhemse Courant* gepredikt, en lang door het *Handelsblad* bestreden, de openbaarheid der financiën, voorstaan.

Maar hoe doet het dit? stelselmatig en om 'er effectief nut mede te stichten? Neen. Na eenige zeer goede artikelen omtrent ons financieel wezen te hebben geleverd, neemt het weder allerlei toegezonden artikelen, waarin geheel tegenstrijdige beschouwingen voorkomen, op, en brengt daardoor de denkbeelden van het grootst gedeelte zijner lezers noodwendig in verwarring. In stede van zijne lezers de overtuiging in te boezemen dat de toestand onzer financiën droevig is en volstrekt behoort te worden verbeterd, brengt het hen in onzekerheid wat dienaangaande te denken.

Zullen wij nu den invloed van zoodanig blad, hetwelk wegens zijne talrijke berigten zeer algemeen gelezen wordt, nog pogen te vermeerderen? en ons zelve onze taak moeilijker maken tegen den tijd dat het Amsterdamsche blad weder goedvinden mag ons op nieuw aan te vallen?

Doch, deze overweging daargelaten, want wij achten ons sterk genoeg om, met de waarheid op onze hand, steeds aan onze wederpartij het hoofd te kunnen bieden; — er zijn sterker redenen die ons terughouden van eene toenadering tot het *Handelsblad*, zoo lang het niet geheel van strekking verandert. Gelijk wij reeds vroeger aanmerkten, is het *Handelsblad* geen partijblad; het heeft geen denkbeeld van stelselmatigheid. Indien het somwijlen in zeer goede artikelen handelingen der regering ten toon stelt, geschiedt dit zonder dat men er eenig praktisch nut van kan wachten, en — zoo er redenen voor zijn — om redenen van eigen belang. Wij houden niet van ongunstige vermoedens; maar waaraan anders kan men bij mogelijkheid de inconsequentie des *Handelsblads* toeschrijven, zoo het niet is aan de zucht om door het plaatsen nu en dan van een onafhankelijk

artikel zich den schijn van onafhankelijkheid te geven, en daardoor eenige lezers te winnen; of wel van de regering de eene of andere nieuwe gunst te verwerven. Wij herhalen het, wij zijn afkeerig van alle kwade uitleggingen, doch men geve er dan, zoo men kan, eenige andere aan het gedrag des *Handelsblads*. Wat beteekent het, sommige handelingen der regering, en dat wel handelingen van groot belang, als onwettig voor te stellen, indien men de bron dier onwettigheden niet aantast? Wat beteekent het, met de eene hand ziekten aan te toonen, indien men met de andere de geneesmiddelen afwijst? *Vaderlijk* en *constitutioneel* tevens kan er niet worden geregeerd; die twee denkbeelden zijn strijdig. Die dus eene *vaderlijke* regering wil, handelt inconsequent als hij sommige handelingen der regering afkeurt, omdat zij niet *constitutioneel* zijn; hij zou ze slechts kunnen laken als zij niet *vaderlijk* waren. Die aan de natie en hare tolken het regt betwist om waarborgen en ophelderingen en bewijzen van de regering te vragen; die geene deelneming der natie aan de regering wil, hoe kan die zich nu plotseling bezwaard achten en klagen als er met de gelden der natie, doch buiten om de natie, het een of ander geschiedt? of als de regering uit loutere vaderlijkheid wellicht eenige dispensatiën geeft, die de wetten hadden vergeten? Neen, men blijve in zijne rol; men zij geheel *constitutioneel* met ons, of geheel *vaderlijk* met den *Avondbode*. Tusschen twee wateren in te zwemmen, is zoo wel de eene als de andere partij belemmeren. Wij althans weigeren zulk eenen bondgenoot. Wil het *Handelsblad* echter zijne antecedenten verloochenen, dan wordt het eene andere zaak; zoo lang het dit niet doet, waarschuwen wij alle voorstanders van vrijzinnige hervormingen tegen deszelfs schijnbare vrijzinnigheid.

Effekten-sociëteit van 17 november.

Holland. Integralen $51\frac{3}{4}$; Kansbiljetten 23 $\frac{1}{2}$; Handelmaatschappij 161 $\frac{1}{2}$; Oostindische leening 5 pCt. 94 $\frac{1}{2}$; Ardoins a 85 pond 5 pCt. 26 $\frac{1}{4}$.

Mengelwerk.

St. Eustatius.

(Medegedeeld.)

In het midden der 17de eeuw was dit Nederlandsch West-Indisch eiland eene landbouw-kolonie, voornamelijk door vrije menschen, Zeeuwen, Hollanders, enz. bewoond; het genoot eene bloeiende welvaart, en bracht de Zeeuwsche kooplieden, aan welke het behoorde, groot voordeel op. Ook in het begin der 18de eeuw werd er nog tabak, suiker en indigo geteeld; echter klaagde men toen reeds meer over den rotsigen grond en watergebrek; waardoor de kultuur dier artikelen achteruitging. Moesten deze klagen ook soms worden geweten aan de meerdere uitbreiding des handels, die gemakkelijker wisten leverde dan de landbouw.

Want sedert het begin der 18de eeuw nam de handel merklijk toe, inzonderheid met de naburige Spaansche, Fransche en Engelsche bezittingen. Dra zag men Engelschen, later Denen, zich op het eiland nederzettingen en deel nemen aan den handel. Het is niet uitgemaakt of die sluikhandel (want dat was het) een gevolg was der lage prijzen, waarvoor de planters op St. Eustatius zich van zoogenaamde zoutwater-negers (dat is, zoodanige die regtstreeks uit Afrika ingevoerd waren) konden voorzien; zeker is het evenwel, dat de negers langen tijd een tak uitmaakten van den aldaar bestaanden handel; dat de West-Indische kompagnie deze menschen naar van de goudkust naar St. Eustatius liet brengen, en dat de negers er aan Engelsche en Fransche planters verkocht en door dezen met suiker, koffij, tabak, katoen en indigo betaald werden. De toevloed naar het eiland werd steeds aanzienlijker, zoo dat er gansche ladingen suiker, koffij, enz. van daar naar Amsterdam verzonden werden. Spoedig had men geen pakhuisen meer, en nu werd het geheele eiland een pakhuis. Vaak werden de aangevoerde waren niet eens aan land gebragt, maar terstond in Hollandsche schepen overgeladen en naar Holland, meestal naar Amsterdam, verzonden. Ontbrak het voor het oogenblik aan scheepsgelegenheid, zoo was men dikwijls genoodzaakt de waren onder den blooten hemel neder te leggen en met zeilen te dekken. Hiernaar kan men de levendigheid des handels op St. Eustatius afmeten, een eiland hetwelk ongeveer 5 mijlen in omvang heeft.

Ruim 80 schepen gingen jaarlijks vandaar met volle lading naar Holland, met voortbrengselen der Fransche, Spaansche en Engelsche bezittingen. In oorlogstijden was de toevloed der koloniale waren nog aanmerkelijk, als de republiek hare neutraliteit wist te behouden. Maar de Engelschen, wier vloeten in de Antilles doorgaans de sterkste waren, werden hierop niet alleen ijverzuchtig, maar veroorloofden zich ook aan het traktaat van 1679 de willekeurigste nitlegging te geven, om aan hunne gewelddadigheden een schijn van regt bij te zetten, en een voorwendsel te hebben, om de Hollandsche koopvaardij-schepen te nemen. Nu eens heette het dat de lading gedeeltelijk uit verboden waren bestond, dan weder dat de geheele lading Fransch eigendom was, en zoo meer. En als ook somtijds, wat echter slechts zelden het geval was, de schepen, na in Engelsche havens opgebragt te zijn geweest, weder vrij gelaten werden, zoo bekwam men geenerlei

schadevergoeding voor tijdverlies, bederf der lading, enz., maar moest nog dien dien de leest der proces-kosten dragen. Hoe aanzienlijk de handel van St. Eustatius was, kan men opmaken uit een adres door den Amsterdamschen handelstand aan de Staten van Holland ingeleverd, waarin aangegevoerd wordt, dat de Engelsche kapers in een jaar aan schepen en waren, die naar St. Eustatius bestemd of vandaar verzonden werden, twintig miljoen gulden prijs gemaakt hadden.

Die verliezen, hoe zwaar ook, werden echter als voorbijgaande beschouwd. De handel met St. Eustatius bleef voortdurend bloeijen, en kreeg zelfs nog een uitbreiding, toen de Britsche volkplantingen in Noord-Amerika tegen het moederland opstonden. Rijst, katzen, tabak, ging uit Noord-Amerika over St. Eustatius naar Amsterdam, en, gelijk althans van Engelsche zijde beweerd wordt, erlangden de Amerikanen langs denzelfden weg, wat zij tot voortzetting van hunnen bevrindings-oorlog behoeften. Wij willen hier niet onderzoeken, in hoe ver Hollandsche kooplieden gerechtigd waren om handelsbetrekkingen te onderhouden met Engelsche koloniën, die zich in opstand bevonden, terwijl er vrede heerschte tusschen de Republiek en Groot-Britannië. Wij willen slechts zien, welke gevolgen dit had voor den diamant-rots, gelijk St. Eustatius toenmaals vaak genoemd werd.

De Engelsche regering bezwaarde zich levendig over den gouverneur van St. Eustatius; in en buiten het parlement werd er luid geschreeuwd over hetgeen op het eiland voorviel. Het kon dus niet bevreesden dat de geweldadigheden der Engelsche oorlog- en kaperschepen een ernstiger karakter aannamen dan het geval geweest was in den Franschen oorlog van 1756. Langen tijd was er geene Hollandsche vloot te St. Eustatius aanwezig, en nooit was zij toereikend om de Hollandsche vlag de noodige bescherming te verleenen. Intusschen verpoonde zich op het eiland de winzucht in verschildende, dikwijls afstootelijke gedaante. Loudensche handelhuizen namen er deel aan den handel met de Noord-Amerikaansche insurgenten, en Hollandse inwoners van het eiland hadden, naar men verzekert, Engelsche kaperbrieven gekocht. Daarbij woedde er den 15den oktober 1780 een orkaan, met vreeslijk geweld, en rigtte groote verwoestingen aan. Deze orkaan echter kon evenmin als de gelijkelijk verwoestende van 22 september 1751 het eiland te grond rigten. Dit gebeurde van gausch andere zijde, en zeker voor den opmerkzamen waarnemer veel minder onverwacht dan een West-Indische orkaan.

Terwijl men zich nog in de Nederlandsche bezittingen buiten Europa met de hoop op eenen duurzamen vrede, verscheen den 2den februari 1781 de Engelse vloot met een aanzienlijk smaldeel voor St. Eustatius, en eischte deszelfs overgave. Het eiland was niet in staat om weerstand te bieden, want in weerswil van de dreigende taal, die het Engeland zoo dikwijls het ergste voorspeld had, was er niets geschied om de vervallene forten in beteren staat van verdediging te brengen. Een onvoorwaardelijke overgave was hiervan het natuurlijk gevolg. Rooder, alzo zonder slag of stoot, in het bezit des lands en der op de reede liggende schepen gesteld, gedroeg zich jegens de ingezetenen ten schandelijkste, en vond in den generaal VAUGHAN en den overste COCKBURN waarlijk helpers. Viftig à zestig Hollandsche koopvaardyschepen en een gelijk getal Amerikaansche en Fransche vielen hier den Engelsen in handen. Had Rooder zich vergenoegd daarbij nog alle waren verbeurd te verklaren, die maar eenigzins als eigendom der Noord-Amerikaansche insurgenten konden worden beschouwd, zoo zou hij reeds een ontzaggelijken buit hebben behaald; maar dit was hem niet genoege. De inwoners beroofde hij van al hun geld en hunne gouden en zilveren sieraden en gereedschappen, ter waarde van ongeveer drie miljoen gulden; verder ontham hij hunne meubels, huisselijken voorraad en slaven; daarop verdreef hij hen uit hunne woningen, en zond alle Amsterdammers, die hem in handen vielen, als krijgsgevangenen naar Engeland.

De Engelsen werd de tijding dezer gruwelen met gejuich ontvangen. Het eiland St. Eustatius daar als een gedenksteen van Britsche wrede heerschappij, en vond een toevlugtsoord op het Deensche eiland St. Thomas. Het eiland was groot, de uitgestrekte Rianen en prachtige woningen, die er te vinden waren, en gevein het eiland een veel treuriger aanblik dan het eiland een tijd van bloei gekend had.

Wel heeft de Nederlandsche regering in 1816 gepoogd St. Eustatius althans eenigzins uit zijn gezonken toestand te verheffen, maar vergeeflijk. Al dreper en dreper gedaald, schijnt moedelooheid de geheele bevolking te hebben bemagtigd, en wie vermogen heeft verlaat het eiland met zijne kapitaal, zoodat de bevolking en voortbrengselen des eilands steeds verminderen.

Luxemburg.

(Ingezonden.)

Blijkens de mededeeling, laatstelijk door den minister van buitenlandsche zaken aan de Staten-Generaal gedaan, ten aanzien der terugkeering onder

het grondwettig gezag, van het door België afgestane gedeelte van Limburg en na inzage der alstoen in de *Staats-Courant* medegedeelde stukken, zoo is het mij voorgekomen dat Luxemburg geen deel van het voormalig koninkrijk der Nederlanden meer uitmaakt, doch als een afzonderlijk groot-herzogdom, aan het huis van MASSAU zal verblijven.

Deze afscheiding van Luxemburg van het overgeblevene gedeelte van het voormalig koninkrijk der Nederlanden kan ik niet afschrijven, vele redenen pleiten daarvoor; iets vermeende ik echter dat deze afscheiding zoude behooren te vergezellen, namelijk eene regeling omtrent het aandeel, hetwelk het Duitsche of onderwerpelijke gedeelte van Luxemburg geacht moet worden te dragen in de schulden, welke volgens het traktaat van 19 april 1815 te Londen gesloten, verbleven zijn ten laste van dat gedeelte van het voormalige koninkrijk der Nederlanden, hetwelk onder het gezag van Z. M. was gebleven.

Het is immers niet denkbaar, dat men Luxemburg uit de bestaan hebbende gemeenschap wil laten gaan met al de voordeelen, welke deze gemeenschap aan hetzelfde heeft opgeleverd, zonder hetzelfde in evenredigheid tot deszelfs bevolking en middelen, daarentegen ook te doen dragen in den schulden-last, welke op het getrouwe Nederland gelegd is.

SINCERUS.

Waterhoogte te Arnhem

Den 17 Nov. 0 El 8 Palm 0 Duim; gewassen 10 Duim; gevallen 2 D.
Den 18 Nov. 0 El 7 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 2 D.

Advertentiën.

† † † Zaterdag den 23den dezer, des morgens om 10 ure, bij
† † † FLOREUSEN, VERKOOPING van
† † † allerlei TIMMER- en BRANDHOUT,
A F B R A A K, R I J T U I G E N, enz.

† † † Een ONGEHUWD PERSOON van middel-
† † † hare jaren wenscht KOST en INWONING te
† † † vinden bij knappe burgerlieden binnen de stad Zutphen of
† † † derzever omstreken.

Men verzoekt gefrankeerde opgaven van localiteit en prijs, onder het
† † † tor K, bij de Erven F. A. L. C. K. E. N. E. E. B., Boekhandelaars
† † † te Kampen.

UITVINDING van S. SLOTFEM, van Parijs.

Door deze heb ik de eer aan het geëerde Publiek aan te bevelen eene
† † † door mij uitgevondene soort van VERNIS, bekend door het gebruik
† † † van vele jaren, voor alle soort van HOUT, steen, Mahonie als an-
† † † dere, en Marmersteen, alsmede alle soorten van Vlakken met hetzelfde
† † † Vernis nit te wischen uit de Steenen, verkrijgende danzelfden gelijksoort-
† † † tigen glans als op nieuw. Verkrijgbaar gesteld voor de Provincie Gelder-
† † † land bij J. H. E. N O I J, Mr. Schrijnwerker, in de Bakkerstraat
† † † te Arnhem.

* * De Boekverkooper K. FUURI geeft uit, en heeft bij de
† † † voornaamste Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

A U R O R A

J A A R B O E K J E

V O O R

1 8 4 0

BIJBEVERZAMELD DOOR

M. J. L. D. NEPVEU,

OPGEDEUKT AAN

H. K. H. MEVROUW DE ERFPRIINSES VAN ORANJE.

Met bijdragen in Proza en Poezy van:

Beets, Bennink, Janssenius, S. J. van den Bergh, Bosman, Burlage,
† † † Calisch, Greb, Heldring, van der Hoop, de Kanter, ten Kate,
† † † Kasselius, Lublink Weddik, Meppen, Muller, Nepveu, Ro-
† † † bidé van der Aa, Adama van Scheltema, H. Tollens G.,
† † † Mej. Toussaint, Winkler, Prins, van Winter, den

† † † Auteur van: »de Neven», enz.

† † † Versierd met ACHT nitmuntende Staatgravures.

† † † In klein octavo formaat, op velin-schrijfpapier, 18 vollen drukt, en
† † † gebonden in Prachtband.

† † † Prijs f 4.90.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.